

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako : : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K.

List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. :

Oklic.

Na vse mogoče načine si občinstvo v sedanjem času prizadeva, da bi z dejanskimi in požrtvovalnimi dokazi svoje ljubezni in skrbnega sočustvovanja omililo vojskine trdote. Za oskrbo ranjenih in bolnih pripadnikov vojske skrbe družba Rdečega križa in za zaostale družine v vojni se nahajajočih krajni pomožni odbori in vojni pomožni urad, ki so se v tem obziru že z največjim uspehom obrnili na požrtvovalnost občinstva.

Dolžnost človeške ljubezni in hvaležnosti pa je, da se spominjamo tudi v vojski se nahajajočih hrabrih branilcev domovine in tudi tem svojo skrb posvečamo.

Ta plemeniti namen si je za svoj cilj postavil pri c. in kr. vojnem ministrstvu ustanovljeni vojni oskrbovalni urad.

Dasi je avstrijski vojak od vojaške uprave prav izvrstno opravljen, oblečen ter s hrano preskrbljen, vendar pa naj mu praktična darila prinašajo dobrodošle pozdrave iz domovine.

Skoraj vsakdo izmed nas zaostalih ima med v vojni se nahajajočimi bližnje sorodnike, prijatelje in znanke, katerim bi rad napornosti in težkoče vojnega življenja olajšal. Nanje naj misli in pri tem tudi onih ne pozabi, ki so sami na svetu ter nimajo pričakovati daril ljubezni od doma.

Podpisani se toraj obrača na občinstvo z iskreno prošnjo, da naj se jim v svrhu obdarovanja v vojski se nahajajočih vojakov pošlje darila, bodisi v denarju, za katerega se bodo darila nakupila, bodisi v naturalijah. Vsakdo naj pri tem plemenitem delu po svoji moči pomaga. Vsak tudi najmanjši dar se bode porabil.

Kot darove v naturalijah se želi: čaj, čokolada (kola), kakao, sladkor (sladkorčki), suho pecivo (cakec, prepečeneec, lect itd.), trdi sir (primsen-sir v zaprtih posodah), prekajeno meso (to v pozni jeseni in po zimi), sardine, salami in suhe klobase, presušeno sadje, kompoti, marmelade, če mogoče v lesenih zabojčkih,

orehi in kostanj, zdravilna vina, rum, mineralne vode, sadne soke, cigarete, tobak za kajo in za zvečenje, cevčice za smodke in cigarete iz lesa ali papirja, žepni noži, praktična užigala, pipe za tobak, jedilno orodje, milo in milnati listki, termosteklenice, svinčniki, pisalni papir, krpe za noge iz ovčje volne, nogavice, nočne čepice (cevkaste snežne oglavnice), jopiči vseh vrst, ovratne rute vseh vrst, zapestniki (približno 10 cm dolgi), ušesniki, volnene rokavice, kukala in buzole.

Vrhna obleka mora biti sive barve. Darila v naturalijah gori omenjenih vrst ter v denarju naj se blagovoli oddati pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

Novo mesto, dne 29. septembra 1914.

Gospojni odbor za Novo mesto:

Jakobina Žitek, Renée baronica Rechbach, Marija pl. Garzarolli.

Nov moratorij. — Odlog tirjatev omejen.

Dne 29. sept. je izšla nova cesarska naredba o novem moratoriju. V splošnem omenjamo za danes le glavna določila.

1) Moratorij še obstoji, vendar je od zapadlih tirjatev, ki so doslej bile vsled moratorija odložene **treba plačati četrtino terjatve, najmanj pa znesek 100 kron z obrestmi cele terjatve in morebitne postranske pristojbine, to se mora torej plačati.**

2) Kot plačilni dan za to četrtino dolga in za dolžno vsoto 100 kron se je določil za terjatve. a) ki so bile do 30. septembra odgodene, **14. oktobra**, torej imajo dolžniki za to četrtino oz. 100 K še vse eno odlog do 14. oktobra tega leta, b) za tiste terjatve pa, ki zapadejo po sedanjih predpisih v oktobru ali novembru, se je pa določil **dan, ki sledi podaljšanemu obroku.** c) Za terjatve pa, ki zapadejo med 1. oktobrom in 30. novembrom, **dan, ko zapade terjatev, nikakor pa ne pred 14. oktobrom.** 3) Plačilo tri četrtine

ostanka se podaljša, a) če terjatev zapade med 1. oktobrom in 30. novembrom, **za 61 dni**, b) za terjatve, ki prej zapadejo, zahteva nova cesarska odredba, da se ostanek plača do 30. novembra.

Naše prodiranje v Srbijo.

Uspešen boj pred Krupanjem. Iz krajev, ki so navedeni v uradnem poročilu, se da sklepati, da je naša armada pri Zvorniku prekorčila Drino in nato prodirala vzhodno proti Krupanju. Srbi so se utrdili na višinah zahodno od tega gorskega mesta. Ključ vseh srbskih pozicij je bil 890 m visoki Črni vrh, ki se dviga ravno v sredi med Zvornikom in Krupanjem.

Boj za planine pred Krupanjem je trajal po zasebnih poročilih tri dni. Srbi so bili utrjeni v napol permanentnih šancah. Branili so se trdo. Naša artilerija se je sijajno izkazala. Treba je pomisliti, da poznajo Srbi tu vsak grm, vsako distanco, ker imajo tu artilerijsko strelišče. Srbe so pregnali, da so morali več topov pustiti in bežati preko Krupanja. Več dni so nas Srbi vnovič napadali, a so bili krvavo odbiti.

Nato so se začeli osemdnevni hudi boji, v katerih sem bil sam ranjen. Vsak srbski napad je bil vedno odbit in vsi srbski poizkusi, dobiti planine zopet v roke, so se izjalovili. Krupanj je v naših rokah.

Drnovac, Pričinovič in Seravica naša. Osješka „Drau“ prinaša originalno vest iz Mitrovice o napredku naših čet na južnem bojišču. Naše čete, ki so krvavo razbile upade Srbov na naš teritorij, sedaj zmagonosno napredujejo. V bližini Drine in Save je naša vojska že preteklo nedeljo osvojila Drnovac, potem ko je uničila odprto srbske vojske. Po boju so šle avstrijske čete naprej in vzele kraja Pričinovič in Seravico. Momentanno smo zasedli to celo ozemlje, a čete, ki se bore južno od imenovanih krajev, so v neprestani zvezi z glavno armado. V Drenovcu smo osvojili

sovražnikov lazaret; hrana in municija prihaja našim četam skozi Seravico.

Novo poročilo o bojih v Srbiji. Graška „Tagespost“ je prinesla naslednje cenzurirano poročilo z Dunaja:

„Na srbskem bojišču naše operacije uspešno napredujejo. Ob krilu naše prodiralne ceste so se vgnezdile v Podrinju v gozdovih in goratih zasedah močne srbske čete. Te so vznemirjale in napadale prehode pri Zvorniku in Loznici, zato da bi naše čete, ki so se za nami pomikale, zadrževale. Treba je bilo Podrinje izčistiti. Po večdnevnih hudih bojih se je našim četam posrečilo, da so se polastile višin, ki zahodno od Krupanja mesto obvladujejo. Posest teh višin, Jagodnja planina, Črni vrh in Biljek je za razvoj naše ofenzive v Srbijo velike važnosti. Gričevje in hribovje pred Vaļjevom je našim četam dostopno. Čete, ki se za nami pomikajo, imajo prosto pot in se nimajo več bati srbskih sil. Zavzeli smo važno pozicijo, ki nam varuje hrbet. Vsled tega tudi lažje vzdržujemo prehoda pri Zvorniku in Loznici brez velikih moči.“

Srbi izgubili 60.000 mož. List „Budapest“ objavlja pismo uradnika Dunajskega bančnega društva dr. Evgena Strumpfa, ki stanuje že več let v Sofiji, v katerem poroča, da je nekega dobro poučenega Bulgara obvestil belgrajski poslanik v Nišu, da so Srbi dozdej izgubili 60.000 mrtvih, ranjencev in ujetnikov.

Italijani v boju z ustaši.

Italijanski listi poročajo iz Bengazija v Cirenajki, da se je polkovnik Latini z močnimi četami vseh strok južno od Slonte uspešno bojeval proti ustašem, ki jih je bilo okrog tisoč. Bili so dobro organizirani in so imeli tudi artiljerijo. Ustaši so se besno branili in so jih Italijani premagali še le z bajonetnim naskokom. Na povratku so jih oddelki ustašev vnovič nadlegovali. Italijanske čete so imele sledeče izgube: trije častniki mrtvi, eden ranjen, šest ranjencev med belokošci, dva-inštirideset med urojenci. Beduinski ustaši so imeli 118 mrtvih.

Rennenkampfov sin aretiran.

Otroci ruskdga generala Rennenkampfa, ki se je v sedanji vonji žalostno proslavil z različnimi krutimi odredbami v Vzhodni Prusiji, so se že več let izobraževali v raznih šolskih zavodih v Vratislavi. Začetkom letošnjega poletja je Rennenkampf vse otroke vzel domov. Kako se pa začudi te dni razrednik na mestni nižji gimnaziji, ko nenadoma zapazi med učenci 17 letnega Rennenkampfovega sina. Varnostna oblast, je mladega Rennenkampfa kot špijona zaprla.

Draga vojska za Švico.

Mobilizacija 500.000 mož stane Švico vsak dan 1.400.000 frankov, ogromna vsota za malo deželo. Švicarji čuvajo lastno deželo, kar koristi pravzaprav Francozom in Nemcem. Švicarji zato tudi pričakujejo, da jih bo tisti, ki bo zmagal, odškodoval. Za izredne izdatke iščejo v Švici tudi novih dohodkov in nameravajo uvesti tobačni monopol.

LISTEK.

„Ubijač...“

(Dalje.)

Fant se je samo prebrisano nasmejalo in zmigalo z ramami. Čez čas je dejal: „No, Jankelj Podbojev bo v par dneh zdrav. Predsinočjem sem bil pri njem, pa je rekel tako, da pojdemo kmalu spet lahko „malo v vas k Andrejevi Lini!“

Zvonilo je ravno poldne, ko sva z Brundovim „ubijačem“ korakala po mestnih ulicah proti sodniškemu poslopiju.

Bog vas živi, gospod vahtmojster, in daj, da bi jih še mnogo spravili na tako pot kot ste mene!“

„Bog daj!“

Zazvenela sta kozarca jasno in čisto, kot da je zlato udarilo ob zlato, in rujno vince se je živo zaiskrilo v njih.

Sedela sva z Brundovim Antonom v zidnici na prisojnem pobočju starih, častitljivih Gorjancev in pila, pila kakor za žive in mrtve. Dobrih deset let je poteklo od onega jutra, ko sem ga bil „ubijača“, odvedel v zapor na okrajno

sodnijo v mestu. Kako se mu je v ječi godilo tiste štiri tedne, ne vem, ker sem bil štirinajst dni po onem dogodku nenadoma prestavljen v K. Služboval sem pozneje zdaj tu, zdaj tam, gonili so me iz kraja v kraj, enkrat na Gorenjsko, drugič na Kras, kakor se je visokim gospodom, ki imajo pri tem odločevati, pač zdelo in dopadlo. Slednjič sem priromal zopet na Dolenjsko, kjer sem dobil mesto vodje na mali orožniški postaji, ki so jo bili ustanovili tiste čase v Gorjancih.

Opravlja je službo sem tistega popoldneva slučajno zašel v Antonovo zidnico, kjer je ravno pretakal vino. Spoznal me je takoj v kljub desetim ali enajstim letom, ki so minila od tedaj, kar so se prvič križala najina pota. Iz že takrat postavnega fanta se je bil v tem času naredil krepak mlad mož.

„Pa pravijo, da popustljivost škodi!“ je rekel Tone in nalil kozarca iz trebušnate majolike. „Glejte, ko bi me bili naznanili takrat za tisto mojo neumnost, ki je bila dovolj težka in koje sem se one tedne v ječi nešteto krat pokesal, kdo ve, kje in kaj bi bil jaz danes. Navadil bi se bil ječe in njenih prebivalcev, doma bi bil

počenjal nove budalosti in počasi bi se bil ves izgubil! Hujšega ni za mladega človeka, kot če se navadi postavanja!“

„Vedel sem tudi jaz, da bi vam bila kazen več škodila kot koristila in zato sem pustil vse paragrafe in postave lepo v miru doma na polici. Za to pa, da sem vas tako trdo uklenil, mi sedaj-le vrnite!“ sem rekel smeje.

„Tako j“, je rekel Tone. „Izpiti morate do dna!“

„Pa mati so še živi?“

„Mati, ej, mati so že davno pod zemljo, Bog jim daj dobro — dasi bi bilo veliko, veliko boljše, da niso! Pet let ali kaj bo že tega! Prehladili so se bili na zimo, pokašljevali in bolehalo so par mesecev, dokler jih ni na pomlad zadušilo.“

Škoda žene! Srca so morali biti za vas, kot more le mati biti za sina. Solze in prošnje njihove tisto jutro so govorile dovolj jasno.“

„Bili so, bili! Ali kaj hočemo, vsakemu je sojeno enkrat! Tudi Andrejevega hlapca Tevžeta, ki mi je takrat pri pretepu pomagal, je pobralo ravno isto pomlad.“

„Torej Andrejev hlapec vam je pomagal?“

(Konec sledi.)

Pregledovanje črnovojnikov.

V prvi polovici meseca oktobra 1914 se vrši pri vseh c. kr. domobranskih dopolnitvenih poveljstvih pred posebnimi zbiralnimi komisijami izbiranje (Musterung) vseh v letih 1892, 1893 in 1894 rojenih, črni vojski podvrženih oseb.

V svrhu proste voznje na železnici iz bivališča na kraj te zbiralne komisije in nazaj, dobe dotične, črni vojski podvržene osebe pri občinskih uradih posebne črnovojniške legitimacijske liste, in sicer oni, ki ne bivajo v domači občini, na vsak način, v domači občini bivajoči pa samo na posebno prošnjo.

Poslovni načrt za Dolenjce.

Zbiralna komisija št. 1. (Ljubljana, II. mestna ljudska šola, Cojzova cesta):

Iz političnega okraja Radovljica: Sodna okraja: Kranjska gora 1. oktobra; Radovljica 2. in 3. oktobra.

Iz polit. okr. Kočevje: Sodni okraji: Velike Lašče 4. oktobra; Ribnica 5. in 6. oktobra; Kočevje 6. in 7. oktobra.

Iz polit. okr. Krško: Sodni okraji: Mokronog 8. oktobra; Kostanjevica 9. okt.; Krško 10. in 11. okt.; Rateče 11. oktobra.

Zbiralna komisija št. 2. (Ljubljana, I. mestna deška ljudska šola, Komenskega ulica):

Iz polit. okr. Rudolfovo: Sodni okraji: Trebnje 1. oktobra; Žužemberk 2. oktobra; Rudolfovo 3. in 4. oktobra.

Iz polit. okr. Litija: Sodna okraja: Litija 5. in 6. okt.; Višnja gora 6. in 7. okt.

Zbiralna komisija št. 3. (Ljubljana, Mestni Dom):

Iz polit. okr. Črnomelj: Sodna okraja: Črnomelj 11. oktobra; Metlika 12. oktobra.

O p o m b a. Začetek izbiranja pri vseh treh komisijah vsak dan ob 8. uri zjutraj.

Črnogorsko bojišče.

Pred Lovčonom. Naša vojska, ki gre proti Črnigori, je najboljšje razpoložena. Naši zelo dobro merijo na Lovčen. V Kotorju se je prebivalstvo že zelo dobro privadilo na streljanje. Strelji iz Lovčena so vedno redkejši. Prebivalstvo je popolnoma varno in vé, da ne more priti sovražnik danes v Boko niti z morja niti iz Črnogore.

Obstreljevanje Bara. Sarajevska „Bosnische Post“ poroča v svoji uradni cenzurirani izdaji sledeče: Dne 18. t. m. so naše vojne ladje bombardirale Bar in pri tem uničile večji oddelek Črnogorcev. Pri tem je bila vjeta brezžična brzovjavka francoske mornarice, poslana Črnogorcem, v kateri se Črnogorcem naznanja, da mislijo Francozi dne 19. t. m. napasti Boko Kotorško. Ker se nam je točno poročalo, smo se mogli nato tudi pripraviti.

Sijajni uspehi v Jadranskem morju.

Francozi svoj obisk drago plačali.

„Bosnische Post“ prinaša naslednjo vest z Igala z dne 20. t. m.: „Včeraj krog 7. ure 15 minut se je približalo Boki krog 15 velikih francoskih ladij, ki so v gosti megli prišle na 6 kilometrov od obali. Hoteli so jih pustiti, da pridejo do min. A nenkrat so se ustavile in se začele obračati. V trenutku, ko so bile ladje z boki obrnjene proti trdnjavi, je z utrdbe Kobilica padel signalni strel, takoj nato pa so zagrmel salve z utrdb Ljuštica in Mamula. Kanonada je trajala kakih 15 minut. Razdirajoči učinek ni izostal, kajti koj prva salva je uničila eno francosko ladjo. Nič manj kakor 24 granat jo je naenkrat zadelo v sredino. Z obale se je jasno videlo, kako je vseh šest dimnikov s poveljniškim mostom vred zletelo v zrak, nakar se je dvignil velik ognjen steber. Ko se je dim razvlekel, je bilo mesto, kjer so se preje usidrili Francozi, prazno. Tudi dve drugi francoski ladji sta bili znatno poškodovani. Ostale ladje so nato hitro pobegnile. Naše izgube zna-

šajo: 3 lahko ranjeni na Mamuli in 1 težko ranjen na Ljuštici. Potemtakem so imeli Francozi le dva zadetka, vsi ostali strelji so padli v morje ter so v našo zabavo dvignili visoke vodene stebre. Dve granati sta odleteli do Zelenike in se razpočili v kanalu, 1 km od postaje. Francoska namera, da razdenejo radiotelegrafska postaja na Ljuštici se je izjalovila. Postaja je ostala popolnoma nepoškodovana, ker so bili strelji ali predolgi ali prekratki. Ker je potopljeni parnik imel šest dimnikov, bo kakšna oklopna križarica. Po teh neuspehih je gledalo francosko brodogradništvo, da se maščuje za težki poraz in je zato odplulo pod Vis.

Naš dreadnought napodil francosko križarko. Hrvatske „Narodne Novine“, poročajo: Neki naš dreadnought se je srečal v Jadranskem morju z francosko križarico „Grej“. Križarica je pričela streljati na naš dreadnought. Naša ladja je sovražni ladji razbila kotel. Pod varstvom treh torpedovk se je končno križarici posrečilo, da je ušla.

Nemško-francosko-belgijsko bojišče.

Belgijci pod poveljstvom belgijskega kralja udrli do Löwena. „Kölnische Volkszeitung“ poroča, da so Belgijci prodri pred enim tednom, poveljeval jim je belgijski kralj Albert sam, čez Mecheln do Löwena, a so jih v hudih bojih, ki so trajali tri dni, vrgli Nemci nazaj do Antwerpna.

Francoska bojna črta predrta.

Kot prvi zapiralnik fortov južno od Verduna je padel Camp des Romains pri St. Michielu. Bavarski polk je na fortu razvil nemško zastavo. Nemške čete so tam prekoračile reko Maas.

Črta Verdun-Toul obstoji iz sledečih utrdb (od severa proti jugu): Genicourt, Troyon, Camp des Romains, Lionville, Gironville in na drugi črti iz starejših utrdb Paroches in Jouysie. Te utrdbe so tako postavljene, da obvladajo vsak prehod čez reko Maas. Vsaka utrdba šteje 500 do 1000 mož posadke in 30 ali več težkih topov. Forti so zelo močni, obdani od 10—12 metrov širokih in 7—8 metrov globokih jarkov, okoli katerih vodi 50 m širok pas, ves preprežen z žičnimi ograjami.

Najvažnejša utrdba je Camp des Romains pri St. Michielu, katero so Nemci zavzeli. Mestece St. Michiel leži na obeh bregovih reke Maas, utrdba pa neposredno južno na desnem bregu, okoli 30 km daleč od Verduna. En člen železne verige, ki zapira dolino reke Maas proti vzhodu, je s tem izpahnen.

S tem je armada bavarskega prestolonaslednika dobila prost prehod čez reko Maas in da prodira sedaj za hrbet francoski bojni črti, je velikanskega pomena za nadaljni razvoj dolgotrajnih bojov na skoro 300 km dolgi črti med nemškimi in francoskimi armadami. Ta nemški uspeh bo vsekakor pospešil odločitev te bitke, v korist nemškega orožja.

Severno bojišče.

Rusi izgubili pri Lvovu 100.000 mož. Dunaj, 26. septembra. „Neue Züricher Zeitung“ piše, da je Rusija spoznala, da je morala plačati obe bitki z izgubo 100.000 mož.

Nemci bombardirajo Ossowiec. — Frankfurt, 30. sept. „Frankfurter Zeitung“ poroča iz Peterburga: Dne 28. sept. izdan komunike pravi: Nemci so začeli z obstreljevanjem trdnjave Ossowiec. Trdnjava se nasproti nemški artiljeriji drži.

Nemške čete so obkolile Ossowiec in krogle iz težkih topov že padajo na trdnjavo, ki se ne bo mogla dolgo upirati. Ko pade Ossowiec, imajo Nemci pristo pot proti Bjelostoku. Tudi v guberniji Suwalki prodirajo nemške čete po uspehih, ki so jih dosegle pri Avgustovu

in Marjanpolu, proti reki Njemen, ob kateri ležita trdnjavi Kowno in Grodno.

Ruski napadi ponesrečili. Berolin, 30. septembra. Veliki vojni stan poroča z dne 29. sepeembra zvečer: Na vzhodu so se ruski napadi čez Njemen proti guberniji Suwalki ponesrečili. Proti trdnjavi Ossowiec je stopila včeraj v boj težka artiljerija.

Rusi vendarle rabijo dum-dum krogle. Dunaj, 26. sept. (Kor. urad). Med vojno municijo, katero so Rusi pustili na bojnem polju pri Krasniku, so tudi patroni, ki so na prednjem koncu toliko odrezani, da se vidi svinec (dum-dum krogle).

Nemška Nova Gvineja v angleških rokah. Avstralske čete so zasedle Friedrich-Wilhelmshafen, sedež vlade v nemški Novi Gvineji, ne da bi se jim kdo z orožjem upiral. Sovražnik je bil očitno zbran na Herbertshöhe, kjer so se vršili boji. V Friedrich-Wilhelmshafenu so razvili angleško zastavo in uredili garnizijo.

Bolgari v timoški diviziji. V Ostrogonu se med vjetimi srbskimi vojaki timoške divizije nahaja več vojakov bolgarske narodnosti. Več teh vojakov je prosilo, da jih uvrste v avstro-ogrsko armado. Te prošnje se jim seveda ni moglo izpolniti. Nato so ti Bolgari prosili, da jih v slučaju bolgarsko-srbske vojske pošljejo v vrste bolgarske armade, da se bodo borili proti Srbom.

Poljaki v Nemčiji. „Nowa Reforma“ z odkritim veseljem beleži, da se je zdaj v Nemčiji načelno naziranje o poljskih zadevah izpremenilo. Poljski listi se lahko v celi Nemčiji prodajajo in Poljaki lahko v celi državi brez nadzorstva orožnikov zborujejo in se poljščina respektira v šoli, v uradu in v cerkvi.

Slavonija popolnoma očiščena. Hrvatsko ministrstvo poroča, da se na zemunskem teritoriju ne nahaja nobeden srbski vojak. Tajnik ministrstva, bivši podban, stori vse, da se zemunski prebivalci vrnejo v svoje hiše. Prebivalstvo, katero nima dovolj sredstev dobi državno podporo.

Oblegovalno stanje na Nizozemskem.

Nizozemska vlada je pod orožje pozvala četrti in peti letnik nizozemske mornariške milice.

„Magdeburgische Zeitung“ poroča iz Amsterdana: Na Nizozemskem se je v 210 občinah proglasilo oblegovalno stanje. Prepovedal se je tudi izvoz vojnega materiala in živil. To poročilo dokazuje, kako težko da ostane nizozemska nevtralna. Prepoved se je izdala deloma z ozirom na Angleže in ker je večina nizozemskega časopisja Belgiji preveč prijazna, vlada pa hoče ostati nevtralna in zato tudi odločno nastopa.

Domače in tuje novice.

4. oktober, dan molitve. Slavnemu občinstvu se naznanja, da bo vsled sklepa avstrijskih škofov v nedeljo, dne 4. okt. na god našega presvetlega cesarja Franca Jožefa, tudi v tukajšnji kapiteljski cerkvi skozi ves dan izpostavljeno presveto R. T. v molitev za blagor domovine. Ob polu 10. uri bo dnevu primerna pridiga in nato cesarska pontifikalna sv. maša. Zvečer od 5. do 6. ure je skupna slovesna ura molitve z blagoslovom, nakar se presv. R. T. shrani. — Predstojništvo kapitelj. cerkve. Dr. Seb. Elbert.

Umrli je po dolgi mučni boleznii velečastiti gospod p. Edvard Bervar, provincijal štajerske kapucinske provincije v Celju, v 62. letu svoje starosti. Rajniki je iz veleugledne rodbine Bervarjeve v Novem mestu in je bil vsepovsod vsled svoje ljubeznjivosti občie priljubljen in spoštovan. Njegovim žalujočim ostalim naše pristrčno sožalje. R. I. P.!

Vsak naj nosi na dan 4. okt., to je na god našega presvitlega cesarja, oficijelen patrijotičen znak. Ti oficijelni znaki, in sicer vojne kokarde ter medaljoni s cesarjevo sliko se dobivajo v Novem mestu samo v trgovinah J. Krajec nasl. in Urban Horvat, in sicer vojne kokarde po 30 vin., medaljoni pa po 20 vin.

Stotnik Karl Jurman, zet prebl. gos. Zupančiča, generala v pokoju, je padel 6. t. m. v bitki pri Lublinu. Iskreno sožalje celi obitelji.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu septembru 1914 je 103 strank vložilo 44.505 K 23 h; 184 strank je vzdignilo 56.877 K 48 h. 2 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 800 K. Stanje vlog 3.604.427 K 25 h. Denarni promet 348.448 K 40 h. Vseh strank bilo je 665.

Cesarice Elizabete javna bolnica v Novem mestu je tudi prav lepo pripravila svoje prostore za dostojen sprejem ranjenih vojakov. Na razpolago je 20 krasnih in zračnih sob. Nekaj sob je namenjenih za častnike, katere so prav posebno okusno opravljene odgovarjajoč vsem modernim zahtevam. Pripravljenih je 140 postelj in so popolnoma opremljene z vsem potrebnim perilom in odejami, kar so vse hvalevredno oskrbele požrtvovalne gospe in gospodične iz Novega mesta in okolice pod obče blagodejno in človekoljubno zastavo „Rdečega križa“. — Sedaj se zdravi v bolnici 40 bolj ali manj ranjenih vojakov. V kratkem dojdejo še drugi. — Priporočamo tedaj prav toplo ta velekoristni zavod blaghotni naklonjenosti občinstva iz mesta in okolice, katero je že čestokrat dokazalo svojo vsestransko radodarnost. Vsak najmanjši dar je dobro došel in se sprejme z največjo hvaležnostjo.

Začetek šolskega pouka. C. kr. učno ministrstvo je želji deželnega odbora kranjskega ustreglo in odredilo, da se prične šolski pouk na vseh šolah, ki jih obiskujejo večinoma kmečki otroci, začetkom novembra, na drugih pa takoj. Okrajnim šolskim svetom se naroča, da imajo za to šolsko leto porabo šolskih otrok pri poljskem delu smatrati kot upravičbo pri šolskih zamudah.

Državni uradniki in pomožno osebje c. kr. okrajnega glavarstva v Novem mestu so sklenili dajati ves čas vojnega stanja 1% svojih službenih prejemkov za vojno podporne namene.

Pomožni odbor za občino Šmihel-Stopiče nas je naprosil, naj naznamo, da ima od danes naprej svoje uradne ure za podpirane stranke ob pondeljkih, torkih in petkih od osmih do enajstih dopoldne. Prosilci in prosilke naj se drže teh ur, ker s tem olajšajo odboru delo in prihranijo sebi nepotrebna pota.

Srbske izgube. Bulgarski listi poročajo: Nova ofenziva avstro-ogrskoe armade je prizadejala Srbom velikanske izgube. V Niš že več dni prihajajo dolgi vlaki z ranjenci. Samo dne 18. t. m. je dospelo v Niš 30 vlakov s samimi težkimi ranjenci. V Nišu sploh ni nobenega prostora več za ranjence. Srbska šumadijska divizija, ki je bila poslana v boj namesto timoške divizije, je zadnje dni imela strahovite izgube.

Rusi z ujetniki dobro postopajo. Te dni je došlo več pisem od Mažarov, ki so v ruskem vojnem vjetništvu. Vsa pisma poročajo, da Rusi z ujetniki dobro postopajo.

Zopet glas o kranjskem junaštvu. „Reichspost“ piše: Kranjski 17. domači pešpolk, ki je od nekdanj znan kot eden najstanovitnejših avstrijskih pehotnih polkov, si je z junaškim vztrajanjem ob najtežavnejših razmerah tudi v tej vojni priboril neminljivo vojaško slavo. Iz gornjega opisa je razvidno, da se je tako častniški zbor od polkovnega poveljnika dol kakor tudi moštvo 17. pešpolka čisto nenavadno hrabro držalo. Kranjci so se krepko vzdržali nasproti veliko močnejšemu sovražniku.

Rusija se vrže z vso silo na Nemčijo. Pariška izdaja lista „Newyork Herald“

poroča z dne 15. sept. iz Peterburga, da je vojni minister izjavil, da se bo Rusija vrgla z vso silo na Nemčijo in zato odpoklicala mnogo čet iz Galicije na nemško mejo.

Nemci eno japonsko križarko potopili. Iz Londona se poroča, da je neka nemška križarka v Vzhodni Aziji neko japonsko torpedovko potopila.

Iz Južne Afrike. Reuterjev urad poroča: Zaliv Lüderitz so dne 19. t. m. zasedle južnoafriške čete. Nemška posadka se je dan poprej umaknila, še prej pa je razrušila železniško progo in brezžično postajo.

Francosko brodovje pred Malim Lošinom. Iz Pulja poročajo graški listi: 24. septembra popoldne okoli dveh se je pojavilo francosko brodovje pred Lošinjem in je Mali Lošinj obstreljevalo. Škoda je neznatna.

Francozi v črnogorski vojski. Metkovič, 25. sept. Na nekem mestu so naše čete prekoračile reko, ki tvori mejo med Črnogoro in Hercegovino ter pognale Črnogorce z bregov. Med množičnimi mrtvimi sovražniki je bilo tudi več Francozov, ki so očitno pripadali svoječasni francoski posadki v Skadru.

Italija proti francoskim nabiralcem italijanskih vojakov. „Corriere della Sera“ poroča iz San Rema: Italijanska vlada je izvedela, da vabijo francoski nabiralci ob francosko-italijanski meji mlade Italijane, da naj v francosko armado vstopijo, in da izvabijo veliko mladih ljudi. Odredila je zato stroge odredbe, da prepreči nadaljnje delovanje francoskih nabiralcev.

Ranjeni Rusi. V naših vojnih bolnišnicah leži več ruskih kakor avstrijskih ranjencev. Razmerje naših ranjencev nasproti ruskim je tako, da pride na dva naša ranjenca osem Rusov. Ruske čete so izstradane in slabo izgledajo. V želodcih mrtvih Rusov so naši zdravniki našli oves, surovo koruzo itd. Prosluli kozaki so bojazljivi. Cela stotnija beži, če zagleda pet naših dragoncev.

Nemška križarica „Emden“ pred Madrasom. London, 25. sept. Reuterjev urad poroča uradno iz Kalkute. Nemška križarica Emden se je pojavila pred Madrasom in s streljanjem užgala dve skladišči olja. Angleške utrdbe so odgovarjale na ogenj. Emden pa je pogasila svoje luči in izginila v temi. Nemška križarica „Emden“ je, kakor poroča „Daily Telegraph“, v Bengalskem zalivu napravila Angležem 18 milijonov škode.

Izjalovljen vpad Rusov čez Karpate. Budimpešta, 27. sept. (Kor. urad.) Ogrska korespondenca poroča: Kakor se vidi, poskušajo mali ruski oddelki pri prelazih čez Karpate diverzije. Včeraj se je vršila pri prelazu Uzsog v komitatu Ung manjša praska med našimi, za obrambo prelaza določenimi malimi četami in med ruskimi četami. Danes je prišlo do spopada pri Torony v komitatu Maramaros, ne da bi se Rusom posrečilo udreti na katerikoli točki čez mejo. Te praske, ki so se vršile daleč od pozorišča velikih dogodkov, so seveda brez vsakega pomena. Njih edini namen bi bil, odvrti pozornost od glavnega bojišča in vznemirjati prebivalstvo. V spoznanju te odkrite namere in v pravem vpoštevanju iste, se je ta istočasno izjalovila.

Zelo hude ruske izgube. Kakor poroča „Neues Wiener Tagblatt“, je ruska armada od začetka vojske na vseh bojiščih izgubila 220.000 do 250.000 mož, ki so bili od nemške, oziroma avstrijsko-ogrške armade ujeti, in pa okoli 1100 topov. Ako prištejemo še približno enako število padlih in ranjenih ruskih vojakov, dobimo, da znašajo dosedanje ruske izgube skoro pol milijona mož. Rusi te človeške izgube pač lahko nadomeste z novimi silami, ne morejo pa izpopolniti svoje artilerije, ki je izgubila dosedaj gotovo eno četrtino topov.

Velika vojna kontribucija. Berlin, 26. septembra. Nemčija je doslej naložila francoskim in nemškimi mestom 751 mi-

lijonov vojne kontribucije, od katere je ena desetina že vplačana.

Kako so Rusi v Vzhodni Prusiji gospodarili. Rusi so bili v Vzhodni Prusiji zasedli 67 mest in 2600 vasi. Med dva in en četrt milijona prebivalcev jih je nad 1 milijon pobegnilo. Izgubljena je ena tretjina živine, posestva, precenjena na 7800 milijonov mark, so zdaj komaj pet milijard vredna. Deželo so leta 1909. cenili, da je vredna 16 milijard, zdaj je vredna 12 milijard.

Upori proti Angležem v Egiptu in v Indiji. Iz Indije in iz Egipta se poroča, da prebivalstvo revoltira proti Angležem. V notranjem Egiptu so že iz več krajev izgnali angleške čete. V Kajiru so angleški častniki egiptovski domačini izjavili, da bi se ne mogli boriti proti kalifu, če izbruhne vojska med Anglijo in Turčijo. Angleže je ta izjava zelo vznemirila. Vse angleške častnike, ki so v Egiptu doma, so v 24. urah odposlali v Sudan.

Rumunija proti Rusiji. Rumunska vlada je odklonila pritožbo ruskega poslanika, ki se je pritožil, ker je Rumunija prepovedala Rusom prevažati vojake po Donavi v Srbijo.

Kako so Srbi Srem pustošili. „Srijemske Novine“ poročajo, da so Srbi v Sremu požigali hiše Hrvatov, Ogrrov in Madžarov. Poizveduje se višina škode, ki se prebivalstvu vrne.

Francoska vpoklicala pod orožje letnik 1915. Pariz 26. septembra. (Čez Sim.) Francoska je vpoklicala pod orožje letnik 1915.

Povišanje cenam živil na Dunaju. 24. t. m. so na Dunaju znatno cene živilom poskočile, in sicer kavi za 40 vinarjev pri kilogramu, petroleju in špiritu za 4 do 8 vinarjev pri litru, milu 2 vin. na 1 kos, črnemu premogu za 24 vin. pri 100 kg.

Velikanske francoske zgube. Rim, 24. sept. „Tribuna“ ceni francoske zgube v zadnjih bojih na 100.000 mož. Francosko levo krilo je popolnoma potolčeno.

Utrjevalna umetnost Nemcev. (Kor. urad.) „Manchester Guardian“ pravi, da je nemško stališče ob reki Aisne tako trdno, da mora vsak napad, če ne nastopi kakšno strateško presenečenje, dovesti do nasprotnega učinka. Napadi na to stališče morejo le tedaj imeti kak uspeh, če bi bil sovražnik prej že popolnoma utrujen. Nemci so umetnost utrjevanja na bojnem polju dovedli do višine, ki je doslej ni nihče dosegel. Oni znajo postojanko, ki je po svoji naravi navadno trdna, spremeniti v utrdbo, ki je močnejša in ima več odporne sile kakor obrambna črta, napravljena iz jekla.

Nemška ofenziva napreduje. Dunaj, 29. sept. Nemška ofenziva na Francoskem napreduje ugodno in uspešno. Pri Verdunu je zaznamovati bistvene uspehe. Na desnem krilu je bil francosko-nemški napad zmagovito odbit.

Beg iz Pariza. Do 25. septembra so morali Pariz zapustiti vse žene, starčki in otroci in vsaka družina sme vzeti s seboj le toliko prtljage, kolikor jo morejo sami nesti, ker so vlaki že itak prenapolnjeni.

Pismo iz južnega bojišča: Danes Vam pišem zopet iz družega kraja. Vas je požgana, vse zapuščeno, razvaline se še kade. Okrog tavajo razne domače živali in iščejo zavetja. Vojaki jim ga radi dovolijo — v svojem želodcu. Takoj iz vasi je napravljen most na čolnih čez Savo. Iz daljave se sliši in vidi streljanje topov. Včeraj po noči (19. do 20. sept.), je bila strašna bitka po noči. Zmagali so naši in se celo združili z bosanskimi četami. Nevarnost je bila pa velika, da so se špitali in tren že umikali. Spimo pod milim nebom. Po deževju je nastopil mraz. V naši vasi se obveže na dan do 1000 ranjenih.

Boji ob grški meji. Grški listi poročajo: Po zanesljivih poročilih nastopajo bolgarski četaši sporazumno s Turki. Četa, ki je štela več tisoč mož, je poizkusila mejo

prekoračiti, a je bila vržena nazaj. Druga četa, Bolgari in Turki, je tudi poizkusila mejo prekoračiti, a so jo Grki zapodili in ubili 9 Turkov, 7 banditov je pa pobegnilo.

Deželni odbor kranjski je sklenil, da se v klubovih sobah dež. odbora priredi filialka deželne bolnice s 50 posteljami za ranjence.

30 neznanjih vojnih ladij v Kattegatu. „Berliner Tagblatt“ poroča iz Rotterdama: „Standard“ poroča, da so videli ribiči v Kattegatu 30 vojnih ladij, ki so se proti jugu peljale. Ribiči ne znajo, kateri državi da vojne ladje pripadajo.

Dvoboj med ruskim in srbskim častnikom. Sofija, 25. sept. V Nišu se je te dni vršil krvav dvoboj med ruskim polkovnikom Muravjevom in srbskim nadporočnikom Gavrilovičem. Muravjev je krogla zadela v prsi, na kar se je dvoboj ustavil. Polkovnik je zelo težko ranjen. Povod dvoboju je dala zaničljiva sodba ruskega častnika o srbski armadi.

Kolera v srbski armadi. Sofija. Tukajšnji listi poročajo iz Niša: Srbske čete so duševno popolnoma pobite. Do sedaj se je v srbski vojski konstatiralo 12.000 slučajev kolere. Vsaki dan umre 200 do 300 vojakov.

Kolera v Avstriji in na Ogrskem. Dunaj, 29. sept. (Kor. urad.) Sanitetni oddelek notranjega ministrstva poroča: 28. t. m. so bakteriološko dognali dva slučaja kolere na Dunaju, po en slučaj pa v Žižkovu na Češkem in v Pišinu v Šleziji. Šlo je za z bojišča došle osebe. Po poročilih, došlih 28. t. m. iz Galicije, so pri vojaki v Dobrumilu dognali 22, v Podgorici pa 9 slučajev kolere.

Prekinjen izvoz žita iz Rumunije. Bukarešt, 30. sept. (Kor. urad.) „Agence telegraphique Roumaine“ poroča, da izvoz žita in moke iz Rumunije ni bil prepovedan, vendar pa prekinjen, ker je bilo nemogoče veliko množino vagonov, ki so bili namenjeni v Avstro-Ogrsko in Nemčijo, odposlati naprej.

Preki sod v Rumuniji. Berlin, 29. sept. V Rumuniji se je proglasil preki sod. V kratkem se skljuje rumunska zbornica.

Rumunski kralj nevarno obolel. Kralj Karol leži že deveti dan v postelji bolan. Napadajo ga krči v želodcu. Obolel je tudi nevarno na jetrih. Jesti more le malo.

Nemški letalec nad Parizom. Dunaj, 29. sept. Neki nemški letalec je metal v Pariz zastave z napisom: Nemški letalec pozdravlja meščane mesta Pariz.

Dardanele zaprte za vse ladje. Dunaj, 29. sept. Turčija je zaprla Dardanele z minami, tako da je prehod vseh ladij, tudi trgovskih, nemogoč.

Kdaj bo Nemčija sklenila mir? Berlin, 26. sept. (Kor. urad.) Napram raznim vestem, da Nemčija želi mir, se konstatira, da je splošno mnenje v Nemčiji to, da bodo merodajne osebe v Nemčiji in nemško ljudstvo sklenilo mir samo takrat, kadar bo položaj tak, da je v bodočnosti izključen vsak napad na Nemčijo. To naziranje je v Nemčiji splošno.

Nove pisemske znamke. Trgovski minister bo izdal s 4. oktobrom nove znamke po 7 in 12 vinarjev. Te znamke bodo v prometu ves čas vojne in se bo nadplačilo dosedanjih znamk 2 vinarjev pri vsaki znamki porabilo za podpiranje družin na bojišču padlih vojakov.

Najnovejša poročila.

Boji v Belgiji. V Belgiji so se pričeli novi hudi boji. Nemci povsod zmagovito prodirajo. Iz Ostende prebivalstvo beži. Mesto Allost so prebivalci že zapustili in ga Nemci že bombardirajo. Belgijska armada beži v antwerpenske utrdbe. Pred Antwerpnom sta dva obstreljena forta porušena.

Rusi in Angleži so v nevarnosti. Neki turški list poroča: Emir Afganistana je zbral 400.000 rednih vojakov; njegov brat Naar Ullah Khan je imenovan za poveljnika in pelje čete na ukaz emirja proti mestu Bešver, ki je ključ do Indije. Čete hočejo mesto zasesti. Drugih 300.000 vojakov pod poveljstvom prestolonaslednika pa koraka na Rusko.

Angleži zaplenili španske bojne ladje. Dunaj, 1. okt. Angleška admiraliteta je zaplenila v dveh ladjedelnicah španske vojne ladje, ki so bile v delu.

Bulgarski listi poročajo, da so srbski častniki dvakrat ustrelili na Pašiča, ki se je peljal v avtomobilu. Pašič ni bil zadet. Častniki so pobegnili.

Loterijske številke.

Gradec, 30. septembra 51 3 7 45 61

Belokranjski - vestnik. -

Vinica. Vojni čas je tudi v naš kraj prinesel živahnije gibanje. Čitamo od drugih krajev o pomožnih odborih itd., a tudi mi nismo zaostali. Ustanovili smo pomožni odbor za „Rdeči križ“, in za rodbine vpoklicanih rezervnikov. Nabrali smo okoli 450 kron denarja in dva zaboja domačega platna. Plaht je darovanih okoli 160. Sadja se je od tu poslalo tri težke vozove. Bog daj, da bi tudi kaj pripomoglo k ozdravljenju ranjencev. Kolikor se nam je dozda poročalo, imamo tudi iz naše občine nekaj ranjencev. Veliko se moli za konečno zmago naše armade. — Letina je dokaj dobra, vina bo tudi po priliki. Da bi le Bog dal za trgategv lepo vreme.

Iz Suhora. Na praznik Malega Šmarna popoldne ob 3. uri je predaval pred župniščem ob krasnem solnčnem vremenu g. deželni poslanec Alojzij Mihelčič o vojski. Omenil je strašni zločin, ki se je izvršil nad prestolonaslednikom Fran Ferdinandom in njegovo preblogo in plemenito soprogo Zofijo. Nato je poljudno pojasnil, kako se sedanja vojska razvija, kaj je regiment, divizija, armadni kor itd. Konečno je dobro raztolmačil, kako je vojna pošta organi-



Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš srčno ljubljeni sin oziroma brat, svak in stric gospod

Ivan Kobè

c. kr. stotnik c. kr. domobr. pešpolka št. 17.

dne 29. avgusta t. l. v 36. letu svoje starosti na severnem bojišču junaške smrti častno umrl za domovino.

Sv. maše zadašnice se bodo brale v obeh tukajšnjih cerkvah.

Tem potom se tudi vsem znancem in prijateljem najiskreneje zahvaljujemo za v obilni meri nam izkazano sočutje.

Rudolfovo, dne 2. oktobra 1914.

Žalujoča rodbina Mramor-Kobè.

zirana in kako deluje. Ljudstva se je bilo zbralo mnogo, veliko mož, fantov, deklet in žen, ki so z velikim zanimanjem poslušali in bili hvaležni govorniku. Po govoru se je bila nabrala nepričakovano precejšnja svota za ranjence v vojski.

V celi župniji se v sedanjem bojnem času prav veliko moli za blagoslov avstrijski armadi in njenemu orožju. V farni cerkvi in po podružnicah se moli vsaki večer sveti rožni venec in litanije presv. Srca Jezusovega. Kjer pa ni cerkve, se ljudje zbirajo v gručah pri vaški kapelici in ondi goreče molijo in prosijo Gospoda vojskinih trum za srečno zmago nad sovražniki.

Tukajšnji učiteljci gđ. Srečka Poljšak in Julika Luschützky pridno pobirate po celi župniji darove, s katerimi boste napravile zimsko opravo vojakom na severu. Čast vrlima rodoljubkinama!

Bolnica v Kandiji.

Za ranjene vojake v bolnici Kandija so darovali: Gđ. Gregorič Pepca in gospa Bajde iz Novega mesta češplje. Gospa in gđ. Budnova ste razdelili kavo in sadje. Gospa dr. Žitkova, gospa Kalčičeva, gospa Toporiševa in gđ. Skaletovi so razdelile kruh, slanino in cigarete. G. dvorni svetnik pl. Šuklje in g. dež. poslanec Milan pl. Šuklje smodke in cigarete. Č. g. župnik Nemanič, g. dr. Strašek in g. Hladnik, poštar v Kandiji — cigarete. Gospa Vodnik, Novomesto, kruh in češplje. Gospa Kalčič, Novomesto, naredila in razdelila med češkimi ranjenci 555 češpljevih cmokov. Č. g. župnik Česenj, Podgrad, 5 kg masla. Županstvo Šmihel-Stopiče razdelilo vsakemu vojakom po 5 cigaret. Gospa Foršek, Novo mesto, kruh. Gospe dr. Slanc, dr. Schegula in dr. Zakrajšek so razdelile vsem cigarete. Č. g. Lobe, vikar v Novem mestu, je poslal jerbas kruha. Gospa Vodnik, Novomesto, je poslala 18 parov zimskih nūč za odišle vojake. Ravnateljstvo kmet. šole na Grmu poslalo trikrat češplje. Č. šolske sestre iz Šmihela darovale za vsakega vojaka eno malo potico. Preč. g. kanonik Žlogar je poslal hrvatske in slovenske knjige. C. kr. okrajno glavarstvo v Novem mestu ogrske knjige. Češplje in drugo sadje so prinesli tudi sledeči: Srebernjak in Ana Šušek iz Vel. Slatnika, posestniki iz Potovrha, Jožefa Blažič iz Kamnega vrha, M. Koračin iz Ždinje vas, A. Slak, Potovrh, Franc Grašič, Jos. Žefran in Fr. Testen iz Gotne vasi, gospa Krampel iz Novega mesta. Za vsa blagohotno naklonjena darila najprisrčnejša zahvala.

Dopisi.

Iz Št. Jerneja. Naš gospodarski odsek je priredil v nedeljo, dne 27. septembra po krščanskem nauku v lepi društveni dvorani predavanje. Še precej moških in tudi nekaj žensk se je udeležilo tega pouka, ki so prav pazljivo sledili govoru čast. g. svetnika in župnika, ki je zelo poučljivo govoril o potrebah sedanjega vojskinega časa, osobito pa tudi resno besedo vinogradnikom. Govoril je o snagi in redu v hramih. Razpravljal je temeljito, kako se pravilno ravna z vinsko posodo, da bo v njih dobro vino, da letos ni treba pred 5. oktobrom trgati, če hočejo dobro vino pridelati, in, kako je ravnati z gnilih grozdjem, da ne bo imelo vino duška ali kake druge napake. Priporočal je zdravo grozdje posebej spravljati in nasvetoval, kako se je ogibati napak in kako jih popraviti, kadar so nastale. Vsi so bili hvaležni za potreben pouk našemu strokovnjaku, č. g. svet. župniku Ant. Lesjaku, posebno sedaj, ko se bo ravno pričela trgati tam, kjer ni toča pobila te zlahtne vinske kapljice. — Govoril je še potem vrli mladenič Globavs iz Šmarja ter priporočal, da naj mladi dečki in gospodarji pridno hodijo obiskovat gospodarske tečaje na Grmu in drugod, kadar se prirejajo. Razšli so se poslušalci očitno veseli in bogatejši na novih slučajih v naprednem kletarstvu.

Iz Dobrnica. Dne 28. avgusta je odšel prostovoljno k vojakom naš nad vse čislani J. Barle, načelnik tukajšnjega telovadnega odseka „Orel“. Bil je jako vnet in marljiv voditelj in je zelo skrbel za povzdigo slovenskega „Orla“. Ker je odšlo mnogo fantov „Orlov“ k vojakom, je pa tudi njega gnala ljubezen do domovine in cesarja, da je vstopil v vrsto med kranjske fante. Pogrešalo ga bo pa tudi naše „Kmetijsko društvo“, pri kojem je bil več časa kot motorist.

Umril je dne 22. sept. Janez Testen iz Železnega; marsikoga je zanimala njegova povest iz vojaškega življenja, posebno, kako je po Bosni vole iskal, katere je bil izgubil in kako je pri Banjaluki sod vina izpraznil. Pri vojaki je služil l. 1878. Bodi mu lahka domača zemlja!

Iz Adlešič, 28. sept. Podpisani župnik naznanja s tem, da bo drugo nedeljo, 11. oktobra, ob 10. sv. maša na Plešivici, pri cerkvi sv. Mar. Magdalene, ki je dobila pred kratkim dva nova zvona, za katera je pobiral prostovoljne darove po Beli Krajini lani in letos ključar Miko Grabrijan in nabral prav lepe zneske, za kar se podpisani župnik vsem dobrotnikom prav srčno zahvaljuje. Bog povrni vsem stotero! Nova zvonova tehtata: veliki 281 kg, mali pa 86 kg, in staneta z vsemi stroški vred 1249 K 59 h. V račun pa je vzel zvonar stara dva zvona, ki sta tehtala 101 kg. Imenovano nedeljo se bosta oglasila nova zvonova prvokrat pri sv. maši.

Ivan Šašelj.

Pšenico

plačujem do 35 kron na 100 kilogramov v Novo mesto postavljeno. C. Germ.

Prošnja.

89

Pokojni moj sin Albin Schiffrer je razposodil in deloma tudi razprodal precej knjig, zlasti kompozicij za glasovir. Ker je s tem moja domača knjižnica močno prizadeta in so pomanjkljive lepe zbirke leposlovnih in glasbenih del, bi mi bilo kot od nekdanj pravemu lastniku zelo ljubo, če bi bile dotične p. n. osebe tako prijazne in bi blagovolile stvar vrniti.

Bršljin, 30. septembra 1914.

FRANC SCHIFFRER sklad. mojster v p.

V najem se odda s prvim novembrom

lepo stanovanje

86-2-2

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo in vrtom. Kje, pove upravništvo „Dol. Novic“.

J. Krajec nasl.

-- Novo mesto --

najtopleje priporoča svoje podjetje naklonjenosti prečastite duhovščine in slavnega občinstva, posebno na Dolenjskem.

Tiskarna izvršuje točno in lično vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. — V zalogi ima vedno cerkevne, šolske, občinske in vsakovrstne druge tiskovine.

Knjigoveznica je prav dobro urejena in sprejema v vezavo vsakovrstne knjige, molitvenike, zapisnike itd., ter rabi v to le najboljše blago. Šolske knjižnice, izobraževalna društva in sploh naročila v večji množini dobijo primeren popust.

Knjigarna ima knjige iz lastne zaloge, kakor tudi veliko izbiro leposlovnih, poučnih in zabavnih knjig ter molitvenikov. Zaloga šolskih knjig. 3-0-7

Prodajalna je založena z vsa papirjem, pisarniški in šolski potrebščinami ter z najrazličnejšimi predmeti kot primerna darila ob vsaki priliki.

Gospodarske drobtine.

Na kmetijski šoli na Grmu se prične novo šolsko leto z mesecem novembrom in

je prošnje za sprejem predložiti do 15. oktobra t. l. V šolo se sprejemajo učenci zimske šole in učenci letne šole. Zimska šola traja do aprila, letna pa do konca oktobra. Za hrano in stanovanje je plačati po 30 K na mesec. Sinovi kranjskih posestnikov lahko prosijo za prosta mesta. Prošnje, katerim je priložiti krstni list, šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo, izpričevalo o lepem vedenju in obvezno pismo starišev ozir. varuha za vzdržavanje učenca, je pošiljati ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Kandija pri Novem mestu.

Na gospodinjski šoli v Šmihelu se prične novo šolsko leto z mesecem novembrom in je prošnji za sprejem predložiti do 15. oktobra t. l. V šolo sprejeta dekleta morajo stanovati v samostanu šolskih sester v Šmihelu. Gospodinjska šola traja do konca julija. Za hrano in stanovanje je plačati po 30 K na mesec. Za hčere kranjskih posestnikov se odda šest deželnih štipendij po 15 kron na mesec. Prošnje za sprejem, katerim je priložiti krstni list in šolsko izpričevalo, je predložiti na vodstvo gospodinjske šole v Šmihelu pri Novem mestu. Vsa potrebna pojasnila daje ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu.

Gospodarstvo.

Travnikov ne smemo zanemarjati!

Letošnja košnja je bila ugodna. Pridelali smo dosti sena in otave. Naša živina se bo lahko preživela čez zimo. Skrbeti je pa že sedaj, da bomo tudi prihodnje leto pridelali zadosti krme. In zato nam ne sme biti vseeno, ali se travniki gnoje ali ne. Za gnojenje travnikov rabimo zlasti umetna gnojila. V sedanjem vojnem času se bo pa eden ali drugi zbal takih stroškov in raje ne bo gnojl travnikov. To bi pa ne bilo prav!

Travnike moramo tudi letošnje jesen gnojiti, še bolj kakor sicer, zaradi tega, ker so nam dali letos bogate pridelke. Naravno je, da je dala travniška zemlja letos mnogo svoje moči, mnogo svoje redilnosti iz sebe, ki je prešla v pridelano krmo. Po takih letih se zemlja izdela in izmolze, tako, da ji moramo priskočiti na pomoč z dobrim gnojenjem.

Letos bo prav posebno gledati na to, da se rabijo v večji meri domača gnojila, če jih imamo. Kdor skuša svoje travnike gnojiti s hlevskim gnojem, z

gnojnico ali kompostom, ta bo največ dosegel, ker bo brez posebnih stroškov lahko dosti več pridelal.

Ali majhno je število takih poljedelcev, ki bi lahko vozili domača gnojila na travnike. Dosti več je takih, ki so navezani na umetna gnojila. Kdor količkaj more, naj pripravi tudi za travnike nekaj domačega gnoja. Drugo je pa treba kupiti v umetnih gnojilih. Četudi nam ne gre sedaj denar tako izpod rok kakor v mirnih časih, vendar moramo imeti pred očmi naše travnike, katerih ne smemo zanemariti, pred očmi pa tudi našo živino in našo rejo, katera ne sme trpeti zaradi vojnih dogodkov. Naša živina potrebuje tudi v prihodnjem letu dosti krme, da ne bo trpela pomanjkanja in da je ne bo treba v sili odprodajati.

Zato naj se pa gospodarji že sedaj pobrigajo in naj skrbe za umetna gnojila, če ne morejo pomagati travnikom z domačimi gnojili.

Rohrman.

Važno naznanilo.

Zaradi prevelike zaloge

KLOBUKOV

najnovejše oblike in v različnih barvah sem znižal cene takó, da oddajem klobuke, ki so veljali poprej 12.— kron sedaj za 10.— kron

10.—	8.—
8.—	6.—
6.—	4.—
4.—	3.—
3.—	2.—
2.—	1.—

Namesto slamnikov za moške prodajam tudi prav lahke klobuke po 1-20 kron do 1-60 kron.

Sklenil sem delati z najmanjšim dobičkom zraven svojih drugih obrti. Tudi se ne bodem več vozaril s klobuki po sejmovih, ker se blago vse pokvari ter bodem lahko že zaradi tega postregel vsacemu edino-le z dobrim in nepokvarjenim blagom in tako po ceni, da cenejše ne more nihče prodajati. O tem se lahko vsak prepriča in bode tudi vsak gotovo zadovoljen. 5-12-8

Odl. spoštovanjem se priporočujem

LEOPOLD KOPAČ,

domača in že veliko let obstoječa prodajalna klobukov v Novem mestu (Glavni trg).

POJASNILO.

88-2-1

Ker krožijo govorice, kakor da bi preselila svojo trgovino s klobuki za dame v Ljubljano, vljudno naznanjam, da sem sicer prevzela v Ljubljani na Mestnem trgu št. 7 prodajalno s klobuki, toda vkljub temu bodem v Novem mestu trgovino s klobuki nespremenjeno nadaljevala in to še celo v popolnejši meri. — Postregla bodem vsestransko točno in okusno in tudi po zmernih cenah.

V trdnem zaupanju, da mi ohranijo vse častite dame tudi nadalje svojo dosegajočo naklonjenost, priporočujem se velespoštovanjem

NOVO MESTO, 25. septembra 1914.

P. Barborič.

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

== v lastnem domu v Kandiji ==

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4³/₄%

1-0-25

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.